

Tildelingsmodeller Klubber

Skoleområdet

360 graders analyse

Indhold

Indledning	3
Afgrensning	3
Sammenfatning	4
Organisering af klubber i Slagelse Kommune	5
Nuværende tildelingsmodel	6
Beskrivelse af tildelingsmodellen i Slagelse Kommune.....	7
Takster i klubberne	8
Åbningstider i klubberne	9
Ændringer siden indførelse af tildelingsmodel	10
Udfordringer, fordele og ulemper i den nuværende model.....	10
Hvilken opgave skal klubberne løse?	12
Inspiration fra andre kommuner	13
Lemvig Kommune	13
Holbæk Kommune.....	14
Lyngby-Taarbæk Kommune.....	14

Indledning

I 360 graders analysen, der er igangsat på Skoleområdet, indgår klubberne under temaet tildelingsmodeller. I projektbeskrivelsen står:

Tildelingsmodeller – almenskoler, SFO, UngSlagelse, specialskoler og klubber

Projektgrupperne ift. tildelingsmodeller bør opdeles i forhold til de enkelte dele i overskriften. Fælles for områderne er et ønske om, at der skal være større budgetsikkerhed i tildelingsmodellerne. Er det evt. muligt lægge budgetterne fast tidligere og ikke lave løbende vippereguleringer? Der er en række udfordringer i de forskellige tildelingsmodeller, som ønskes analyseret. Arbejdet vil bl.a. bestå af at opbygge et kvalificeret og opdateret datagrundlag, dvs. en form for eftersyn af de eksisterende tildelingsmodeller.

Projektet vil være delt i fire undergrupper, men fælles for dem er, at der skal ses på, om Slagelse Kommune kan drive områderne mere effektivt og dermed få mere ud af de samme ressourcer?

- *Eftersyn af nuværende ressourcemodeller, herunder incitamenter i modellerne*
- *Sammenligning med andre kommuner*
- *Forskellige ressourcemodeller - fordele og ulemper*

Projektgruppen, der har arbejdet med opgaven, består af to klubledere samt repræsentanter fra Center for Skole og Center for Økonomi.

Projektgruppen har taget udgangspunkt i den tildelingsmodel, der blev besluttet i 2012 efter forslag i turnusanalyse på dagtilbudsområdet. Der er siden da sket en række ændringer, der har betydning i forhold til modellen, og der bliver beskrevet fordele og ulemper i modellen samt en række øvrige udfordringer. Derudover bliver tildelingsmodeller fra andre kommuner præsenteret.

Opbygningen af afrapportering er sådan, at der først er en sammenfatning af hovedpointerne, hvorefter bliver organiseringen af klubberne samt ressourcefordelingen hertil beskrevet. Til sidst er der beskrivelser fra tre andre kommuner til inspiration.

Afgrænsning

Det overordnede tema for arbejdet i denne projektgruppe er tildelingsmodeller. Tildelingsmodeller i klubberne er dog ikke uafhængig af den politisk besluttede struktur for klubområdet. Siden indførelse af den nuværende tildelingsmodel, er der sket en række ændringer i det, der 'omgiver' modellen, hvilket har betydning for klubledernes mulighed for at lede og økonomistyre deres virksomheder. Tildelingsmodellen på klubområdet fordeler ressourcer til de klubber, der findes under dagtilbudsloven, dog undtaget Rosenkildegården inkl. Basen. De øvrige klubtilbud under anden lovgivning får ikke ressourcer gennem tildelingsmodellen. Der vil således i analysen være et naturligt fokus på klubberne under dagtilbudsloven, selvom de øvrige klubber i mindre grad vil blive inddraget.

Projektgruppen har arbejdet ud fra, at formålet med analysen er, at give et datagrundlag, der evt. kan bidrage til fremtidige beslutningsoplæg. Fokus har således ikke været at udarbejde et konkret beslutningsoplæg, dog bliver der på baggrund af eftersynet af tildelingsmodellen præsenteret en række handlemuligheder.

Sammenfatning

Organiseringen af klubområdet i Slagelse Kommune er historisk betinget. Der findes klubber under forskellig lovgivning. Den tildelingsmodel, der ses på i dette eftersyn fordeler ressourcer til de selvstændige klubber, der er oprettet under dagtilbudsloven (pt. ekskl. Rosenkildegården inkl. Basen) samt til de klubber, der er en del af aldersintegrerede tilbud. De øvrige klubtilbud under anden lovgivning får ressourcer på anden vis. Den nuværende tildelingsmodel blev indført efter turusanalyse på dagtilbudsområdet i 2012.

Der er efterfølgende ændret i tildelingen til klubberne, i 2014 som følge af reduceret åbningstid med folkeskolereformen og i 2016 pga. overflytning af opgaver til Ejendomsservice og Administrativ Service. Rosenkildegården var oprindeligt en del af tildelingsmodellen, dog med en fast tildeling.

Ift. Rosenkildegården inkl. Basen bliver de nogle gange beskrevet som klubber, og andre gange som et integrationstilbud. Der bør fastlægges, hvilken opgave, det er, de skal løse.

Tildelingsmodellen fordeler en fast ramme til klubberne ud fra principper om en grundtildeling til hhv. fritidsklub og ungdomsklub, en variabel tildeling pr. barn/ung samt enkelte faste tildelingsbeholdninger. Denne variable tildeling kan som følge af den faste ramme være variabel mellem årene afhængig af antal tilmeldte. De fleste klubber varetager pasningsforpligtelsen i forhold til 4. klasses børn.

Der er i modellen en forudsætning i forhold til åbningstid for de enkelte klubber. En forespørgsel blandt klubberne ift. deres åbningstid har dog vist, at den faktiske åbningstid i enkelte klubber er væsentlig forskellig fra den i modellen forudsatte.

Den største fordel ved modellen er, at den giver økonomisk mulighed for at drive et klubtilbud de steder, det politisk er besluttet, der skal være et tilbud. Tilbuddene er dog forskellige i forhold til organisering, åbningstid og takster.

Der er en række udfordringer i modellen, men det kan i lige så høj grad tilskrives forhold rundt om modellen, som selve modellen. Eksempelvis kunne klubberne ønske et større faglig fokus på, hvilken opgave det er, klubberne skal løse. Den beslutning ligger i dag i et vist omfang hos den enkelte klub og dennes ledelse.

Derudover viser problematik omkring vippeafregningen til 4. klasses børn i klubber, hvor tildelingen er to enheder, men vippen kun er en enhed, at det kan være u hensigtsmæssigt, at klubberne og sammenlignelige tilbud får tildelt forskellige ressourcer i forskellige modeller pga. forskellig lov-mæssig, historisk og organisatorisk forankring.

Selvom der er en geografisk spredning af tilbuddene i kommunen, er der på Nymarkskolen ikke et naturligt tilhørsforhold til en klub.

Inspiration fra andre kommuner viser, at ovenstående udfordring ift. at definere klubbernes opgave ikke kun ses i Slagelse Kommune. I Lemvig Kommune fik man sidste år lavet en analyse af området for at se nærmere på, hvordan ressourcerne blev brugt på området. Med baggrund heri er der lavet forslag til en ny tildelingsmodel, som dog endnu ikke er politisk besluttet, og som derfor ikke indgår i denne afrapportering.

I Holbæk Kommune har man samlet en masse tilbud til unge under UngHolbæk, bl.a. Cirkus Kæp-høj, som er deres fritidsklubtilbud, og ungdomsclubber. En samling af flere områder til unge kan give et bedre overblik samt muligheder for at koordinere og prioritere indsatser.

I Lyngby-Taarbæk blev der i 2012 indført en ny tildelingsmodel, som i høj grad tildeler ressourcer på samme måde som i Slagelse Kommune, men hvor et af principperne også var en ny struktur med områdeledelse. Man gik dog med skolereformen væk fra områdeledelse, da man lagde klubberne ud på skolerne, og SFO-lederen også blev klubleder.

Der er en række handlemuligheder i forhold til de udfordringer, der er i og omkring modellen.

En tildelingsmodel bør i høj grad tildele ressourcer i forhold til den opgave, et område skal løse. Et større fagligt fokus samt beskrivelse af, hvilken opgave klubberne skal løse, kan i høj grad spille ind i en tildelingsmodel. En proces og politisk beslutning i forhold til dette kan derfor ligge forud for eventuelle ændringer i tildelingsmodellen.

Hvis man ønsker at revidere tildelingsmodellen, bør det også indgå i arbejdet, at der skal ske en form for harmonisering af tildeling til sammenlignelige tilbud. Strukturen på området kan også overvejes, da der er udfordringer i sammenlignelige tilbud under forskellige lovgivninger.

Tidligere indgik Rosenkildegården i tildelingsmodellen, dog med fast tildeling, en mulighed kunne være, at de igen kan indgå i modellen dog på samme vilkår som øvrige klubber. Der kan evt. ske en tilknytning mellem Rosenkildegården og Nymarksskolen.

En anden handlemulighed er, at åbningstid kan indgå som en parameter i selve tildelingsmodellen, og her kunne også morgenmodulet tælle med. Serviceniveauet er dog en politisk beslutning, og derfor skal det ikke være op til den enkelte klub at beslutte åbningstiden, men differentierede politisk besluttede åbningstider for de enkelte klubber kan evt. være en mulighed. Det er dog vigtigt, at åbningstiden er en ramme, som bliver udmøntet i forhold til lokale forhold/behov.

Vurderingen fra projektgruppen er, at eftersynet af tildelingsmodellen viser, at der bør ske ændringer. Dog vurderes det, at der først skal igangsættes et arbejde med at definere den opgave klubberne skal løse, da det bør have betydning for tildelingsmodellen.

Organisering af klubber i Slagelse Kommune

I Slagelse Kommune er klubområdet til dels historisk betinget både opgavemæssigt og geografisk.

Der er i dag 11 klubber i Slagelse Kommune under dagtilbudsloven:

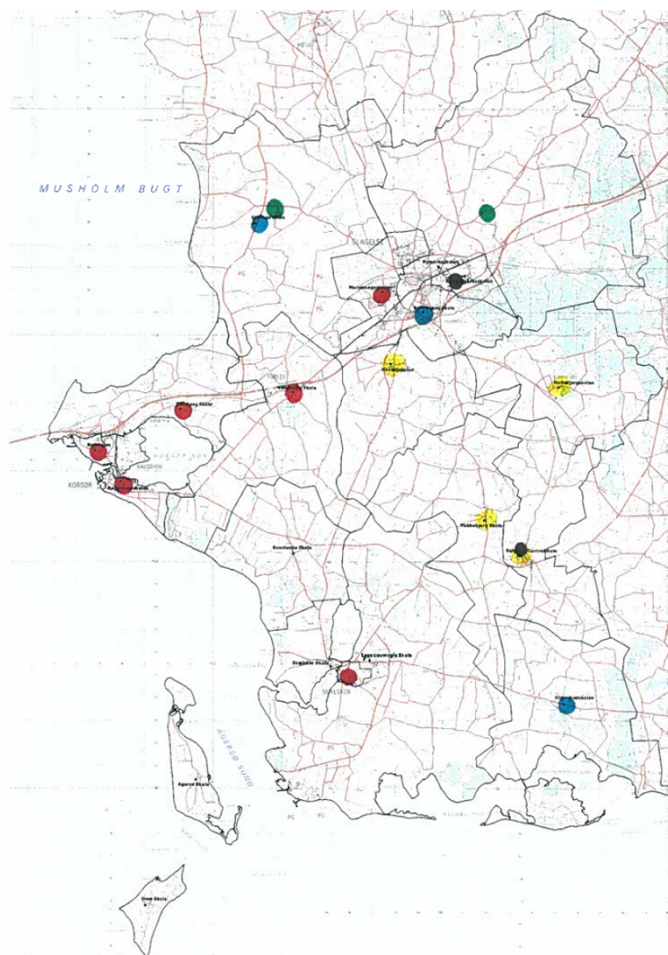
- 6 fritids- og ungdomsklubber (4. kl. – 18 år)
- 4 fritidsklubtilbud, som er tilknyttet aldersintegrerede institutioner (5. – 6. klasse)
- 1 ungdomscafé (Rosenkildegården inkl. Basen) med et åbent, kontingentfrit tilbud med tilhørende gadeplansarbejde (10 - 18 år)

Herudover findes der en række klubtilbud/klublignende tilbud under andre lovgivninger:

- 2 fritids- og ungdomsklubber (4. kl. – 18 år) under Ungdomsskoleloven
- 3 SFO 2 (5. – 6. (7.) klasse) under Folkeskoleloven
- 2 ungdomsklubber (4. kl. – 18 år) under Folkeoplysningsloven

Figur 1 Geografisk fordeling af klubtilbud i Slagelse Kommune

- Fritids- og ungdomsklubber
- Fritidsklubber (Børn- og Familiechef) – kaldet landklubber
- SFO II
- Fritids- og Ungdomsklubber UngSlagelse
- Ungdomsklubber (folkeoplysende forening tilskud fra Center for Kultur, Fritid og Borgerservice)

Af de 6 fritids- og ungdomsklubber er en placeret i Slagelse, tre i Korsør-området, en i Vemmelev og en i Skælskør. De 4 fritidsklubtilbud, som er tilknyttet aldersintegrerede institutioner er placeret i landdistriktet Gl. Hashøj. Disse klubber – også kaldet landklubber – refererer til Børn- og Familiechefen, men bliver tildelt ressourcer i modellen på skoleområdet. Klubberne under Ungdomsskolen ligger i Slagelse og Dalmose, mens 'foreningsklubberne' findes i Stillinge og Tyvelse.

Ungdomscafeen, Rosenkildegården inkl. Basen, er ikke indtegnet på kortet, men er beliggende i Slagelse og Korsør.

Nuværende tildelingsmodel

Den nuværende tildelingsmodel blev besluttet og indført efter turnusanalyse på dagtilbudsområdet i 2012. Udgangspunktet var, at der skulle ske en harmonisering mellem klubberne, samt at det skulle være muligt at drive klub de steder, der politisk var besluttet, at der skulle være et klubtilbud.

Tildelingsmodellen fordeler ressourcer til de klubber, der hører under dagtilbudsloven. Disse klubber er de røde og gule prikker i figur 1. Dog har Rosenkildegården inkl. Basen en fast tildeling uden for modellen.

SFO'erne får tildelt ressourcer i skolernes tildelingsmodel samt for SFOII'erne som en fast tildeling uden for modellen. Klubberne under Ungdomsskolen får en del af dennes rammetildeling, hvor størrelsen af budgettet besluttet i bestyrelsen for UngSlagelse, og 'foreningsklubberne' får tilskud under folkeoplysningsloven.

Der er i Slagelse Kommune ikke lavet en overordnet prioritering i forhold til, hvilke tilbud, der skal være til de enkelte aldersgrupper i kommunens forskellige områder. Der findes således områder, hvor der er tilsvarende tilbud til samme målgruppe eksempelvis i Stillinge, hvor der både er en SFOII og en foreningsklub samt i Slagelse og Korsør, hvor der er fritids-/ungdomsklub og Ungdomscafé-tilbud.

Beskrivelse af tildelingsmodellen i Slagelse Kommune

Budgetmæssigt er der en fast ramme til klubberne, som bliver fordelt efter principperne i modellen. Rammen bliver hvert år PL-reguleret, men derudover sker der ingen anden automatisk regulering af rammen. Al tildeling til klubberne sker i modellen.

Overordnet er principperne i modellen, at der er en grundtildeling samt en variabel tildeling pr. barn/ung.

Grundtildelingen er bl.a. lavet med baggrund i at sikre de mindre landklubber en tildeling, der gør det muligt også her at lave et tilbud. Landklubberne har tilbud til 5. – 6. klasses børn fra den lokale skole, og vurderingen har været, at de ikke har mulighed for at tiltrække andre børn/unge, så deres målgruppe er begrænset til den børnegruppe, der nu engang er på skolen.

Grundtildelingen til klubberne er opdelt i en grundtildeling i forhold til dagklubben (fritidsklubben) og en til aftenklubben. Tildelingen til dagklubben skal dække opgaven i forhold til de første 37 børn/unge (enheder), der er i tilbuddet. Grundtildelingen til aftenklubben skal dække aftenklubtilbuddet.

Herudover er der en variabel tildeling til dagklubben til børn/unge udover antallet 37. Der tildeles ud fra forskellige vægte ressourcer til ledelse, administrativt personale, pædagogisk materiale, uddannelse og materialer. I Slagelse Kommune er det politisk besluttet, at der er pasningsgaranti til og med 4. klasse. Alle klubber, undtagen landklubberne varetager pasningsforpligtelsen ift. 4. klasses børn, og disse børn udløser en større ressource end 5. – 7. klasses børn. Alle børn omregnes til enheder, hvor et 4. klasses barn udløser 2 enheder, mens et 5. – 7. klasses barn udløser 0,9 enheder.

Til sidst indgår der i tildelingsmodellen enkelte faste beløb, som bliver PL-reguleret, men hvor der ikke er sket harmonisering mellem klubberne. Det drejer sig om tildeling til forsikringer, såvel personer som løssøre samt en pulje til integration.

Samlet bliver klubberne i ressourcefordelingen i 2017 tildelt ca. 15,1 mio. kr., og der er tilmeldt 888 børn/unge, hvilket svarer til 1.073 enheder.

Rosenkildegården inkl. Basen indgik tidligere i tildelingsmodellen, dog med et fast beløb, og den bliver i 2017 tildelt ca. 4,4 mio. kr. Den samlede budgettildeling kan ses i tabel 1.

Der budgettildeles i budgetåret på baggrund af børnetal i sidste skoleår, og der bliver efterfølgende vippeafregnet i det faktiske budgetår i forhold til 4. klasses børn. Der bliver ikke vippeafregnet i forhold til større børn.

I forhold til tabel 1 er Korsør Fritids- og Ungdomsklub (KUK) og Tårnberg Fritids- og Ungdomsklub (TUK) én samlet enhed. Dette er pga. fælles ledelse og dermed ét budgetansvar. De fleste øvrige steder i denne afrapportering indgår de som to selvstændige klubber.

Tabel 1 Budget 2017 Klubber (2017-priser)

	Antal enheder	Opr. budget	Omlac.	Till. bev.	Korr. Budget
Juniorklubben Grotten	109	1.617.850		4.000	1.621.850
Juniorklubben KUK*	262	3.750.433		-347.000	3.403.433
Juniorklubben Vemmelev	201	2.665.028		221.000	2.886.028
Fritidsklubben Marievang	195	2.695.891		-220.000	2.475.891
Fritidsklubben ved Oliemøllen	226	3.112.863		429.000	3.541.863
Landklubber (del af aldersintegrerede institutioner):					
Fritidsklubben Sørbymagle	36	311.600			311.600
Fritidsklubben Slots Bjergby	13	311.603			311.603
Fritidsklubben Flakkebjerg	21	311.602			311.602
Fritidsklubben Dalmose	12	311.601			311.601
I alt	1.073	15.088.471	0	87.000	15.175.471
Rosenkildegården inkl. Basen	-	4.433.812	500.000	1.198.000	6.131.812
I alt inkl. Rosenkildegården		19.522.283	500.000	1.285.000	21.307.283
* KUK består af					
Korsør Fritids- og Ungdomsklub (KUK)	208	2.754.560		-347000	2.407.500
Tårnborgh Fritids- og Ungdomsklub (TUK)	54	995.873			995.873

Note: Oprindeligt budget er det, der fordeles i modellen. Tillægsbevillinger er overførsler fra regnskab 2016. I Rosenkildegården inkl. Basen er der ikke tilmelding og registrering. Der er derfor ikke opgivet et antal enheder.

Takster i klubberne

Som det kan ses af tabel 1, er der stor forskel på budgetterne mellem de selvstændige klubber samt de landklubber, der er en del af et aldersintegreret tilbud. Her er det dog væsentlig, at landklubberne jo netop indgår i en eksisterende virksomhed med ledelse mv.

Der er også forskel på den forældrebetaling, der er i de enkelte tilbud. Tabel 2 viser taksterne i de forskellige tilbud, der indgår i denne afrapportering. Udover disse tilbud, er der som vist i figur 1 også andre tilbud til børn/unge i 4. – 7. klasse bl.a. SFO II, hvor taksten pr. måned er 398 kr.

Tabel 2 Takster i klubtilbuddene 2017

	4. kl.	5. - 6. kl.	7. kl.	Ungdomsklub
Juniorklubben Halsskov (Grotten), Juniorklubben KUK, Juniorklubben TUK, Juniorklubben Vemmelev, Fritidsklubben Marievang, Fritidsklubben ved Oliemøllen	554 kr. evt. + morgenmodul 201 kr.	224 kr.	224 kr.	Gratis
Fritidsklubben Sørbymagle, Fritidsklubben Slots Bjergby, Fritidsklubben Flakkebjerg, Fritidsklubben Dalmose	<i>Fritidshjem:</i> 789 kr. inkl morgenmodul. 600 kr. uden morgenmodul.	222 kr. (9 mdr./år)	-	-
Rosenkildegården inkl. Basen	Gratis	Gratis	Gratis	Gratis

Åbningstider i klubberne

Der er i tildelingsmodellen fastsat en samlet åbningstid for de enkelte tilbud, og det er 1.273,5 timer pr. fritidsklub, 676 timer pr. aftenklub samt ca. 600 timer i landklubberne. Selve tildelingen er ikke knyttet op på den enkelte klubs åbningstid, men antagelsen har formentlig været, at klubberne planlægger en lokal tilpasset åbningstid, der stort set svarer til forudsætningen, der bliver tildelt budget ud fra.

Åbningstiden kan ses som en del af serviceniveauet ligesom den ressource, der tildeles til personale mv., er det. Hvis åbningstiden er væsentlig forskellig fra det forudsatte, betyder det en ændring i serviceniveau både ift. selve åbningstiden, men også i forhold til muligheden for at personale dække tilbuddet. Der er ikke fastlagt en konkret åbningstid for klubberne, da der vil være lokale forskelle bl.a. afhængig af de skolers skemaer, hvorfra klubben har børn. Der er dog stor forskel på åbningstiden mellem klubberne, og de fleste klubber har åbent til kl. 17, mens enkelte har åbent til kl. 18, ligesom flere har aftentilbud enkelte aftener samt øvrige særlige arrangementer.

Der er lavet en forespørgsel blandt de selvstændige fritidsklubber i forhold til deres åbningstider, og dette er samlet i nedenstående tabel.

Tabel 3 Oversigt over forventet åbningstid i fritidsklubberne 2017

	Almindelige skoleuger*	Skoleferier	Særlige arrangementer	Åbningstid i alt fritidsklub	Morgenmodul
Juniorklubben Grotten	762	374	140	1.276	-
Juniorklubben KUK	840	400	176	1.416	300
Juniorklubben TUK	700	400	168	1.268	-
Juniorklubben Vemmelev	738	343	195	1.276	375
Fritidsklubben Marievang	1.008	360	510	1.878	383
Fritidsklubben ved Olie møllen	1.000	282	204	1.486	494

* Ekskl. morgenmodul

Note: Landklubberne har kun åbent på skoledage. Åbningstiden tilpasses den lokale skole, men er ca. 15 timer pr. uge i de 40 skoleuger.

Som det kan ses af tabellen, er der stor forskel på tilbuddene. Alle tilbud har en åbningstid, der minimum svarer til budgetforudsætningsrammen på 1.273,5 timer, men enkelte har dog en væsentlig højere åbningstid, hvilket svarer til en væsentlig ændring af serviceniveauet.

Hvorvidt serviceniveauet bliver højere eller lavere, er vanskeligt at sige, da en udvidet åbningstid vil være et højere serviceniveau, mens det må betyde en lavere 'personalenormering' i åbningstiden, dvs. et lavere serviceniveau.

Det er dog også her relevant at bemærke, at alle åbningstimer ikke er ens, da der er forskel på belastning i de enkelte timer og tilbud afhængig af, hvor mange der benytter sig af tilbuddet.

Der kan være flere årsager til, at klubberne har så forskellige åbningstider, da åbningstiden er opstået gennem lokal tilpasning. Blandt årsager til forskellene kan være:

- Geografisk placering i forhold til skoler og boligområder
- Brugerprofiler – pendlere eller andre, der har behov for lange åbningstimer
- Samarbejdsgrad med skoler og fælles projekter med disse
- Skoledagens længde – flere folkeskoler har søgt om kortere skoledage, privatskoler har kortere dage
- Weekendåbent mv. udenfor 'normal' åbningstid

Åbningstid og personalenormering må dog anses som de vigtigste udgiftsdrivere i forhold til det at drive en klub, og ved en evt. revidering af tildelingsmodellen kan det af den grund overvejes, om der bør være forudsætninger i forhold hertil.

Ændringer siden indførelse af tildelingsmodel

Der er siden indførelse af tildelingsmodellen sket en række ændringer i den virkelighed, der omgiver modellen.

KUK og TUK fik i 2014 fælles ledelse. Dette har dog ikke haft indflydelse på ressourcetildelingen til de to klubber, da de stadig tildeles ressourcer som de øvrige selvstændige klubber.

Skolereformen, der trådte i kraft i august 2014, har også haft en indflydelse på klubberne. I og med skoledagen blev længere, var en del af finansieringen, at der blev omfordelt ressourcer mellem skolerne og fritidstilbud, herunder klubberne. Det betød, at tildelingen af ressource blev reduceret med et beløb, der svarede til, at åbningstiden blev reduceret med 400 timer fra 1.673,5 til 1.273,5 timer. Dette var med begrundelse i, at den længere skoledag betød, skolebørnene i skoleugerne havde behov for fritidstilbud i ca. 2 timer færre pr. skoledag, hvilket blev 10 timer pr. uge i 40 uger. Klubberne fordelte reduktionen i tildelingsmodellen med en reduktion i grundtildelingen med ca. 25 pct., samt den resterende reduktion i deres variable tildeling til pædagogisk personale, men også i øvrig variabel tildeling til uddannelse og materialer.

Klubberne var indtil 2015 organiseret under Center for Dagtilbud. Ved organisationsændring blev klubberne flyttet til Center for Skole, dog med undtagelse af de klubber, der drives som en del af et aldersintegreret tilbud under Center for Børn og Familie.

Rosenkildegården indgik oprindeligt i tildelingsmodellen, dog med en fast tildeling, der ikke på samme måde er blevet 'ramt' af diverse rammebesparelser mv. I 2016 blev Rosenkildegården flyttet til arbejdsmarkedsområdet og udgik fra tildelingsmodellen med det faste beløb. Nu er Rosenkildegården organiseret under Center for Skole ligesom de øvrige klubber.

I 2016 blev Ejendomsservice og Administrativ Service oprettet. Det betød, at der blev flyttet økonomiske ressourcer og opgaver fra klubberne dertil.

Samlet set er der i perioden sket ændringer både i forhold til åbningstid og opgaver, samt øvrige generelle budgetreguleringer, og den samlede ramme, der bliver fordelt til klubberne har således været ramt af forholdsvise store reduktioner.

Udfordringer, fordele og ulemper i den nuværende model

Det ses som en stor fordel, at modellen giver mulighed for at drive klub alle de steder, det politisk er besluttet, at der skal være et klubtilbud. Modellen giver derudover et incitament til at lave et attraktivt tilbud, hvor man kan tiltrække børn/unge. Det har dog den indbyggede ulempe, at så-

fremt alle klubber tiltrækker flere børn/unge, så betyder det ikke nødvendigvis flere ressourcer til klubben, da det er en fast ramme, der fordeles. Det er for den centrale forvaltning en fordel, at der med en fast samlet ramme er budgetsikkerhed. I og med der bliver tildelt en fast ramme fordelt på enheder, kan tildelingen til den enkelte klub være svingende, hvilket kan give en usikkerhed for klubbens personale.

Klublederne beskriver det som en udfordring, at grundtildelingen skal dække alt for de første 37 enheder, dvs. også ledelse og beskæftigelsesmateriale. Dette blev ved indførelse af modellen valgt, så der var størst mulig beløb til variabel fordeling mellem de klubber med over 37 enheder.

Ved indførelse af skolereformen skete der en reduktion i såvel den faste som den variable tildeling som følge af den reducerede åbningstid for klubberne. Det betyder, at også beskæftigelsesmateriale blev reduceret. Det skete ud fra en antagelse om, at jo færre timer, børnene/de unge tilbringer i klubben, jo færre materialer mv. kan de forbruge. Det ses dog som en udfordring, da entreer mv. koster det samme.

Klubberne bliver tildelt deres budget ud fra faktisk antal børn/unge i de forskellige aldersgrupper i seneste skoleår. I forhold til 4. klasses børnene bliver klubberne vippeafregnet ligesom SFO'er og fritidshjem. Der er dog ingen vippe på 5. – 7. klasses børnene i fritidsklubben. Dette kan for den enkelte klub være enten en fordel eller en ulempe. I forhold til vippeafregningen på 4. klasses børn, bliver der vippeafregnet på antal børn, og ikke på antal enheder. Da et 4. klasses barn i tildelingen tæller 2 enheder, kan dette også være enten en fordel eller ulempe for den enkelte klub. Har man i udgangspunktet fået tildelt ressource til for mange 4. klasses børn, er det en fordel, og modsat, hvis man har fået tildelt til for få. Det bliver her tydeligt, at de enkelte områder har hver sin tildelingsmodel. SFO'er og aldersintegrerede institutioner med fritidshjemspladser bliver ligeledes vippeafregnet ift. 4. klasses børn. Her svarer vippeafregningen til tildelingen, som er sammenlignelig med 1 enhed i tildelingsmodellen for klubberne. Dog har de ikke en fast tildeling til de første børn, hvor tildelingen for klubberne pr. barn jo reelt er lavere end den variable tildeling. Dette taler for, at der sker en større sammentænkning af tildelingsmodeller, der dækker sammenlignelige tilbud.

I tildelingsmodellen bliver alle børn på samme årgang tildelt samme ressource, der bliver således ikke tildelt ekstra ressourcer til specialklasse- og modtageklassebørn, ligesom der gør til disse børn i skoletiden. For de klubber, der har børn fra disse grupper, kan der være en større opgave i at få dem med som en del af fællesskabet.

Som beskrevet er der klubber, der varetager pasningsforpligtelsen ift. 4. klasses børn. Det betyder også, at de har forpligtelse til at tilbyde morgenmodul. Tiden til morgenmodul regnes pt. ikke med i den samlede åbningstid, og der er forskelle mellem klubberne i forhold til, hvordan opgaven løses. Klubberne får ressource ift. 4. klasses børn, og hvorvidt de betaler en SFO (0. – 3. kl.) for at dække morgenmodulet, eller de selv anvender personaleressourcer til opgaven er for så vidt ikke med i modellen. Det kan dog synes som en udfordring, at klubberne har forskellige vilkår i forhold til denne opgave.

Det skal også nævnes, at pasningsforpligtelsen for 4. klasses børn kun gælder elever i folkeskolen. Det betyder, at 4. klasses privatskolebørn ikke er en del af fritidsklubberne. Der har været et ønske fra Helms Skole og Landsgrav Friskole om, at disse børn får mulighed for at benytte tilbudene fra 4. klasse. Det er en politisk beslutning, om privatskolebørn kan blive omfattet af tilbuddet. Der har været rejst en sag politisk, men pga. den yderligere udgift, der vil være forbundet hermed, er beslutningen pt. at privatskolebørn ikke er omfattet. Iflg. skolechefen er det dog et ønske, der skal indgå i de kommende budgetforhandlinger.

Som det kan ses af figur 1, er strukturen på klubområdet præget af, at der ikke er sket en harmonisering ved strukturreformen, og at der dermed findes forskellige tilbud rundt i kommunen. Nogle tilbud er selvstændige virksomheder, mens andre er del af en skole. Derudover er tilbudene forankret i forskellig lovgivning, hvilket kan betyde, at taksten for borgerne er forskellige for sammenlignelige tilbud.

Der er en geografisk spredning af tilbuddene i Slagelse Kommune, hvilket gør, at der bør være tilbud til alle børn i de forskellige områder samt i forskellige aldersgrupper. Dog er der ikke en entil-en forbindelse mellem klubber mv. og skolerne. Eksempelvis er tilbuddet til elever i 5. – 6. klasse på Nymarkskolen enten Rosenkildegården eller Marievang Fritidsklub. Der kan være flere årsager til, at tilbuddene ikke benyttes, enten kan man synes, det er utrygt at komme til Rosenkildegården, eller at der er for langt til Marievang. Det er der ikke undersøgt nærmere, men det kan konstateres, at eleverne ikke oplever, de har et tilbud.

Inden for de klubber, der har været en del af denne tildelingsmodel er Rosenkildegården forskellig fra de øvrige. Rosenkildegården inkl. Basen er et gratis tilbud, der har en åbningstid og en tilbudsvifte, der i høj grad er sammenlignelig med de øvrige klubber. Dog har de også en særlig opgave i forhold til integration og opsøgende gadeplansarbejde. Det kan være svært for Marievang og Grotten, der har børn/unge i samme geografiske område at konkurrere med dette gratis tilsvarende tilbud. Rosenkildegården er desuden ikke budgetreguleret på samme måde som de øvrige klubber i forbindelse med diverse besparelser mv., og den er bl.a. ikke budgetreguleret som følge af skolereformen, selvom deres målgruppe også er længere tid i skole.

Udover det arbejde Rosenkildegården inkl. Basen udfører ift. integration, er der på det øvrige klubområdet en mindre pulje til integration. Denne pulje tildeles ét tilbud, nemlig Oliemøllen i Skælskør.¹

Hvilken opgave skal klubberne løse?

En tildelingsmodel skal ses i sammenhæng med de politiske målsætninger for et område. Klubområdet er nu en del af Center for Skole, men klubberne er lidt en niche, der eksempelvis fylder meget lidt på ledermøderne, hvilket er naturligt nok. Klublederne synes dog, det er en udfordring, at der ikke er central faglig fokus på klubberne. Der mangler et fagligt fokus med en pædagogisk vinkel, hvilket der ikke har været de seneste år. Klublederne peger på en række problematikker:

- Hvad er den politiske intention med klubberne?
- Hvilken opgave er det, klubberne skal løse?
- Hvad er det for et tilbud, man ønsker – og for hvilken målgruppe?

Det er i dag op til den enkelte leder at bedømme behovet i sit lokalområde. Nogle klubber er fleksible ift. skolerne og deres ønsker, mens andre er mere 'firkantede' – det anses for personafhængig, hvordan samarbejdet mellem skolerne og klubberne er.

Som det allerede er beskrevet, var Rosenkildegården en del af klubområdet – om end med fast tildeling – da tildelingsmodellen blev indført. Hvorvidt den stadig kan anse for at være en del af kl-

¹ Oprindeligt var der en pulje til integration i hver af de tre byer: Korsør, Skælskør og Slagelse. Puljen i Slagelse har altid været på Rosenkildegården. Puljen i Korsør var tidligere i Grotten, men blev en del af Basen, da den blev oprettet. Således er der kun en mindre pulje tilbage i Oliemøllen.

bområdet, er lidt uvist. Det er ikke tydeligt, hvilken opgave det er, de løser. Hvad er det for et tilbud og for hvilken målgruppe? Umiddelbart er det et sammenligneligt tilbud til en række af de samme unge – i samme tidsrum – som Marievang/Grotten. Det er dog et betalingsfrit tilbud, hvor de unge ikke bliver registreret. Her kan det være et relevant spørgsmål om, hvorvidt vi fremover skal inkludere eller ekskludere?

Selvom der kan synes, at der mangler et overordnet formål for klubberne, så blev der startet et arbejde op i forhold hertil med klubbernes DNA i forlængelse af turnusanalyse på dagtilbudsområdet.

Inspiration fra andre kommuner

Det har været vanskeligt at få modeller fra andre kommuner med tilhørende beskrivelser fra efter indførelse af skolereformen. Ligesom beskrivelse af tildelingsmodellen for Slagelse Kommune, er beskrivelserne fra inden reformen. Der er dog fundet kommuner, hvorfra der kan hentes inspiration, om ikke i form af konkret tildelingsmodel, så en række overvejelser mv. i forbindelse hermed, ligesom det er vurderet, at beskrivelserne fra før reformen godt kan bidrage til at illustrere andre modeller.

Lemvig Kommune

I Lemvig Kommune har man fået udarbejdet en analyse af deres klubområde. Analysen er udarbejdet af BDO i juni 2016, hvor formålet var en kortlægning af ressourceanvendelsen i kommunens klubtilbud. Der er efterfølgende udarbejdet forslag til en ny tildelingsmodel, men denne er endnu ikke politisk behandlet, og endelig model kendes derfor ikke, og kan således ikke præsenteres i denne afrapportering.

Analysen viste, at en budgetmodel kan opbygges enkelt, hvor tildeling sker ud fra ledelse, administration, lønudgifter til klubdel og aktivitetsudgifter, faktisk ligesom tildelingsmodellen i Slagelse Kommune.

Analysen beskriver dog nogle problemstillinger, der også kan siges at være gældende i Slagelse Kommune:

- Hvad er de overordnede målsætninger og serviceniveau for klubområdet
 - Hvilke typer af klubtilbud skal der tilbydes?
 - Kontingent for de enkelte typer klubtilbud
 - Serviceniveau, dvs. åbningstider og personalenormering
 - Niveauet for øvrige aktiviteter
- Den tildelte økonomiske ramme og sammenhængen til de fastlagte målsætninger
- Aktivitetsniveau ift. antal tilmeldte aktive medlemmer (indmeldte ↔ fremmødte)

Ovenstående viser, at det ikke kun er i Slagelse Kommune, der ikke er truffet politiske prioriteringer i forhold til serviceniveau mv. på klubområdet. Det, der dog er politisk besluttet i Slagelse Kommune, er klubstrukturen, men samspillet mellem forskellige tilbud til tilsvarende målgrupper er der ikke truffet en overordnet prioritering i forhold til.

Analysen fra Lemvig kan evt. benyttes til at igangsætte sådanne drøftelser i Slagelse Kommune

Holbæk Kommune

I Holbæk er der ét kommunalt fritidsklubtilbud til børn og unge i alderen 10 – 16 år fra alle kommunens skoler, nemlig Cirkus Kæphøj. Cirkus Kæphøj er et fritidstilbud med cirkus som pædagogisk redskab og en klub under ungdomsskolelovgivningen. Derudover har de en række ungdoms-klubber til børn fra 7. klasse til og med 17 år.

Både fritidsklub og ungdomsclubber er en del af UngHolbæk. UngHolbæk består derudover af ungdomsskole, 10. klasse, 10Plus, ungdomsklassen, Holbæk Ungdomsbyråd, Vestergade – Ungdoms-KlubCafé, sommerferieaktiviteter, SSP, Ungdomsrådgivningen og 4300 Agervang. En samling af alle disse opgaver på ungeområdet i én organisation, kan give et bedre overblik over indsatser og ressourcer samt mulighed for koordinere og prioritere mellem disse. Det er dog så en forudsætning, at det er muligt at flytte budget mellem områderne.

Denne organisering af særligt fritidsklub er væsentlig forskellig fra Slagelse Kommune, hvor der er prioriteret, at der er et tilbud indenfor en geografisk nærhed til alle unge.

Lyngby-Taarbæk Kommune

I Lyngby-Taarbæk Kommune blev der ved årsskiftet 2012 indført en ny tildelingsmodel på baggrund af en analyse af klubområdet, som viste, at det strategiske fokus skulle styrkes.

Modellen har sit udgangspunkt i følgende principper:

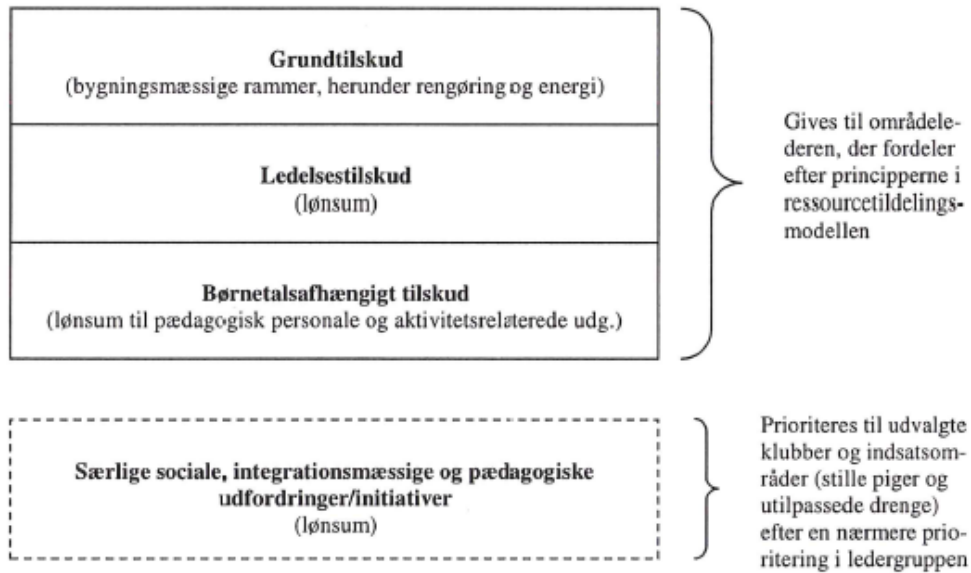
- Enkel og gennemskuelig tildelingsmodel, som overordnet baseres på et ledelsestilskud, et grundtilskud til bygningsrelaterede udgifter og et aktivitetsbaseret tilskud, som dækker udgifter til de børnetalsafhængige udgiftsområder
- Bedre overordnet økonomisk styring af klubtilbuddene
- Understøtte en ny klubstruktur med områdeledelse og øget fleksibilitet af økonomi- og resourcetildelingen

Tildelingsmodellen er stadig gældende, men organiseringen blev ændret med skolereformen. Her blev hver af de ni klubber lagt ud på en skole, og SFO-lederen blev også klubleder, og er afdelingsleder under skolelederen. SFO og klub er dog selvstændige enheder, der får tildelt budget ud fra to forskellige modeller.

Tildelingsmodellen omfatter alle klubtilbud, dog med undtagelse af en mindre klub i Taarbæk.

Modellen er forholdsvis simpel og tager udgangspunkt i en tildelingsfaktor pr. barn, hvor der er en takst for et barn/en ung i hhv. fritidsklub og ungdomsclub. Den tildelte takst i fritidsklub er ca. 30 % højere end taksten i ungdomsclub.

Figur 2 Budgetmodel for fritids- og ungdomsklubber i Lyngby-Taarbæk Kommune

Ovenstående figur er fra 2012, hvor områdeledelse var en del af principperne. Nu tildeles hver klub selvstændigt budget, men stadig ift. til det illustrerede.